

Raadsvoorstel

Opsteller

Dam, Carolien van

Vergadering van**Kenmerk**

Z/21/010070 / D/21/012373

Portefeuillehouder

Bas Lont

Portefeuille

Archeologie en monumentenbeleid

Onderwerp

Rapportage kerkenlandschap Oudewater

Inleiding

De gemeenteraad heeft op 18 april 2019 (19.011315) de motie aangenomen om:

1. (pro)actief in te zetten op het behoud van (beeldbepalende) kerkgebouwen in Oudewater
2. Zo spoedig mogelijk bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed een aanvraag te doen voor het opstellen van een kerkenvisie.

In het najaar van 2019 is een decentralisatie-uitkering ontvangen van 25.000 euro en is gestart met een startnotitie. In 2020 is eerst een vragenlijst uitgezet en hebben vervolgens kennismakingsgesprekken plaatsgevonden met de beheerders van de kerkgebouwen. Er is een beeld ontstaan van het kerkenlandschap van Oudewater. Dit beeld en de concept rapportage is voorgelegd aan de gesprekspartners om hierop te reageren. Inhoudelijk zijn geen opmerkingen gemaakt.

De raad besluit

Tot vaststelling van de Rapportage Kerkenlandschap Oudewater

De bevoegdheid van de raad komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving

Artikel 147, tweede lid, juncto artikel 108, eerste lid, van de Gemeentewet.

Beoogd effect

- Duurzaam behoud van de Grote of Michaëlskerk, de Franciscuskerk, de Oud-katholieke kerk en de God is Liefde kerk.
 - Proactief meedenken over het behoud van dit religieus erfgoed.
-

Argumenten

1.1 Het opstellen van een kerkenvisie is belangrijk voor het behoud van religieus erfgoed

Nederland telt meer dan 6.000 kerkgebouwen. Kerkgebouwen hebben vele gezichten en zijn vol van betekenis. Zij bepalen het straatbeeld, de stad, het landschap. Het zijn gebouwen die de meeste Nederlanders willen koesteren; ook al gaat men niet zelf naar de kerk.

Het is goed om na te denken over de toekomst van deze bijzondere gebouwen. Landelijk is een brede maatschappelijke opgave uitgezet om het religieus erfgoed te behouden. De minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap stelt geld beschikbaar om (burgerlijke) gemeenten financieel te ondersteunen om op lokaal niveau een integrale kerkvisie op te stellen.

1.2 Gekozen werkwijze zorgt voor directe relatie en een in te zetten werkbudget

De kennismakingsgesprekken en deze Rapportage is een start voor een proactieve houding richting kerkelijke gebouwen, om zo de instandhouding van religieus erfgoed meer dan voorheen aandacht te geven.

Er is bewust gekozen om het traject niet door een bureau te laten doen, maar zelf de warme band op te bouwen. De decentralisatie-uitkering is voor een deel besteed aan gemaakte ambtelijke uren. Het resterende bedrag van 20.000 euro wordt besteed aan actualisering vier interieurbeschrijvingen door het Catharijneconvent; het mogelijk maken van de restauratie van het monumentale hekwerk van de begraafplaats aan de Waardsedijk 106; een kleine bijdrage aan het delen van het verhaal van het religieus erfgoed in Oudewater voor een breed publiek. De vorm wordt afgestemd. Een digitaal verhaal kan op diverse bestaande websites geplaatst worden.

1.3 Toekomst visie

Een positieve grondhouding van de gemeente Oudewater ten aanzien van nieuw of medegebruik en functieverandering is een voorwaarde voor duurzaam behoud van religieus vastgoed. Deze positieve grondhouding komt tot uitdrukking in het adviseren in het proces en in faciliteren van procedures. Proactief meedenken door periodiek gesprekken te voeren met vertegenwoordigers van alle kerken, over het behoud en beheer van de kerken, maar ook over verduurzaming, technisch beheer en financiering van restauraties.

De monumentale kerken hebben diverse betekenissen (kanten): erfgoedwaarde van het gebouw en haar interieur; maatschappelijke waarde vanuit het geloof maar vaak ook breder; de gebouwen vertellen ook het verhaal van de ontwikkeling van Oudewater en Hekendorp. Dit grotere verhaal is nog niet opgetekend.

Kanttelingen

1.1 Rol burgerlijke gemeente

De kerkgenootschappen zijn juridisch eigenaar van de kerkgebouwen. Het behoud van de kerken is allereerst een zaak van de kerkgenootschappen zelf: hoe wil men het geloof uitoefenen en op welke wijze passen de gebouwen in die visie. De gemeente heeft een faciliterende rol. Gelet op de brede betekenis van deze monumenten voor de stad is deze rol meer proactief dan bij andere monumenten.

1.2 bredere opgave dan monumentale kerken

Oudewater kent meer geloofsgemeenschappen en gebedshuizen. In deze opgave dient met al deze geloofsgemeenschappen contact onderhouden te worden. Door het totaalbeeld te kennen, kunnen soms oplossingen gevonden worden voor bijvoorbeeld samenwerking in beheer en (mede)gebruik.

Financiën

Van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed is een decentralisatie-uitkering ontvangen van 25.000 euro. Hiervan is 5.000 euro besteed aan ambtelijke uren. Het resterende bedrag willen we in zetten voor:

- actualisering beschrijvingen door het Catharijne convent van de interieurs en het roerend goed van de monumentale kerken
 - een bijdrage leveren aan de restauratie van het monumentale hekwerk van de begraafplaats aan de Waardsedijk 106
 - een kleine bijdrage aan het delen van het verhaal van het religieus erfgoed in Oudewater voor een breed publiek.
- Taakstellend tot maximaal 20.000 euro.

Uitvoering

- Het Catharijne convent actualiseert de interieurbeschrijvingen mits nodig en gewenst.
 - Met de eigenaar van het monumentale hek een plan maken voor de restauratie van het hekwerk van de begraafplaats.
 - Met Geschiedkundige Vereniging Oudewater in overleg over delen verhaal 'Geloven in Oudewater'
-

Communicatie

De vastgestelde rapportage wordt gedeeld met de gesprekspartners en het gemaakte contact wordt onderhouden.

Samenhang met eerdere besluitvorming

Motie 18 april 2019 (19.011315) Kerkenvisie

Bijlagen

Rapportage kerkenlandschap Oudewater D/21/018225
